

Årsrapport 2023: Vold- og overgrepslinjen

Årsrapport 2023: Vold- og overgrepslinjen

Årsrapport 2023: Vold- og overgrepslinjen

Volinjen er en hjelpelinje for deg som opplever vold eller overgrep i nære relasjoner. Linjen er døgnåpen, gratis og helt anonym.

Innhold

- 01 Sammendrag 5
- 02 Organisering, drift og mandat 6
- 03 Avverge og avvik 8
- 04 Kompetansehevende tiltak 10
- 05 Markedsføring og informasjonsarbeid 15
- 06 Samarbeidsprosjekter 26
- 07 Statistikk 32

Sammendrag

Vold- og overgrepslinjen (VO-linjen) er Norges første nasjonale hjelpelinje for personer som opplever vold eller overgrep i nære relasjoner. Tjenesten er også for pårørende, nettverk og hjelpeapparatet som kommer i kontakt med personer som opplever vold eller overgrep.

VO-linjen driftes av Krisesentersekretariatet og Oslo Krisesenter og Kompetansesenter for vold i nære relasjoner, på oppdrag av Barne- og familiedepartementet. VO-linjen finansieres av Bufdir.

4279
henvendelser i 2023

1600 **2679**
via chat via telefon

Organisering, drift og mandat

Organisering og drift av VO-linjen

Vold- og overgrepslinjen driftes av Krisesentersekretariatet og Oslo Krisesenter og Kompetansesenter for vold i nære relasjoner.

KRISESENTER
sekretariatet

Drift av VO-linjen ved Krisesentersekretariatet har siden våren 2021 tilsvart tre årsverk. Uforutsette hendelser som sykdom, berørende to av årsverkene, oppsto i 2023. Gitt omstendighetene gikk alle gjenværende ressurser til å håndtere innkommende henvendelser. Oslo Krisesenter betjente også henvendelser utover avtalen i denne perioden. Videre gikk resten av året med til ansettelse og opplæring, for igjen å ha tre operative medarbeidere hos Krisesentersekretariatet.

Drift av VO-linjen ved Oslo Krisesenter utgjør til sammen 4,1 årsverk. Telefornusen består av 2,6 årsverk fordelt på ni personer inkludert en prosjektkoordinator. Chattetjennusen består av 1,5 årsverk fordelt på elleve personer inkludert en prosjektleder i 50% stilling.

Drift av telefontjenesten

VO-linjens telefontjeneste er døgnåpen. Krisesentersekretariatet betjener telefontjenesten fra kl. 08:30 til 15:30 alle hverdager. Oslo Krisesenter betjener telefontjenesten fra kl. 15:30 til 08:30 hver dag – samt hele døgnet i helger, helligdager, ved ferieavvikling og andre fraværsgrunner hos Krisesentersekretariatet.

Drift av chattetjenesten

VO-linjens chattetjeneste er åpen mandag til fredag, fra kl. 09:00 til 20:00. Krisesentersekretariatet betjener chattetjenesten fra kl. 09:00 til 15:00. Oslo Krisesenter betjener chattetjenesten fra kl. 15:00 til 20:00 - samt ved helligdager, ferieavvikling og andre fraværsgrunner hos Krisesentersekretariatet.

Mandat

Vold- og overgrepslinjen er Norges nasjonale, anonyme og døgnåpne hjelpelinje for personer utsatt for vold eller overgrep i nære relasjoner. Tjenesten er også for pårørende, nettverk og hjelpeapparatet. VO-linjen har både en telefontjeneste og en chattetjeneste.

VO-linjen lytter til innringer/innskriver, gir råd og veiledning, kan svare på spørsmål og gi informasjon om hjelpetilbud der den utsatte bor eller befinner seg.

Et fåtall av de som er utsatt for vold og seksuelle overgrep anmelder eller søker helsehjelp¹. Det kan det være mange og sammensatte årsaker til. Det er normalt å føle på skyld og skam når man har blitt utsatt for vold eller overgrep. Mange er redde for å miste kontrollen over situasjonen, eller å bli utsatt for represalier. Den nære relasjonen gjør det mer komplekst, da den utsatte ofte kjenner på mange ambivalente følelser ovenfor voldsutøver. I tillegg er det mange som er redde for konsekvenser for familien, hjemmet eller økonomien. Det kan derfor være vanskelig å oppsøke hjelp.

VO-linjen er et lavterskeltilbud som har som mål å møte utsatte der de er mest komfortable med å dele, slik at flere søker hjelp og støtte der de er i prosessen. Anonymitet er viktig for mange, så vel som tilgjengelighet, slik at når den utsatte er motivert for å oppsøke hjelp så finnes det et tilbud umiddelbart tilgjengelig.

¹ Hvordan få flere til å fortelle om vold og overgrep? – NKVTS

Avverge og avvik

Avvergeplikten

Alle har, ifølge straffeloven § 196², plikt til å avverge, det vil si forhindre, at alvorlige straffbare handlinger skjer.

VO-linjen er en anonym hjelpelinje, hvor taushetsplikten er en viktig bærebjelke. Likevel oppstår det situasjoner hvor avvergeplikten må vurderes, og utløses. Vurderinger om avverge kan være utfordrende, derfor er det viktig å ha klare rutiner og prosedyrer. VO-linjens rutiner er beskrevet i håndboken, som er tilgjengelig for alle ansatte. Oslo Krisesenter har både mengdetrening og kompetanse på avvergehåndtering, og har vært en viktig sparringspartner ved etablering av gjeldende rutiner og prosedyrer.

Rutiner ved avverge

VO-linjen benytter Kripos sitt strømlinjeformede tipsmottak for hjelpelinjer. Portalen er forbeholdt informasjon som faller inn under avvergeplikten i strl. § 196, eller saker som det av andre grunner er viktig at politiet får kjennskap til.

VO-linjen har også tilgang på et telefonnummer tilknyttet Kripos, hvor drøfting og innmelding kan håndteres telefonisk, dersom ansatte har behov for det eller situasjonen krever det.

VO-linjen har egne avtaler og rutiner med telefonleverandør Telenor og chatteleverandør Edialog24 når avvergeplikten utløses, for å hente ut relevant informasjon.

Avvikshåndtering

Avvik defineres som feil/ulykker som oppstår og som strider mot gjeldende lover, regler eller interne dokumenter og rutiner. Avvik hos VO-linjen kan for eksempel være at ansatte mottar trusler fra innringer/innskrivere, eller hendelser som påvirker driften av hjelpelinjen.

Alle ansatte fyller ut et avviksskjema dersom det oppstår feil eller ulykker. Avviksskjema har til hensikt å redegjøre for hva som har skjedd, og å tilby forslag til løsning med mål om å unngå at lignende avvik gjentar seg.

Også i 2023 har avvikene gjennomgående vært knyttet til de tekniske løsningene hos Telenor og chatteleverandør Edialog24. Menneskelig feil er årsaken til det største enkeltavviket.

² Straffeloven, § 196, plikt til å avverge et straffbart forhold. Lov om straff (straffeloven)

Kompetansehevende tiltak

Alle som besvarer hjelpelinjen har utdanning innenfor relevant fagområde, på minimum bachelornivå. Kompetansehevende tiltak står sentralt for både ivaretagelse og videreutvikling av det faglig forankrede tilbudet til vold- og overgrepssatte. Oslo Krisesenter bidrar særlig i dette arbeidet.

Faste møtepunkter for felles fagutvikling

VO-treff: VO-linjen har i 2023 fortsatt med månedlige digitale VO-treff, med fokus på et nytt tema for hver gang. I løpet av året har dette blant annet inkludert samtaleteknikk, selvivaretagelse, håndtering av gjengangere, samt den årlige oppfriskningen av voldskurset. For å være oppdatert på instanser vi ofte henviser innringere til har også representanter for disse vært invitert med på VO-treff. Støttesenteret for Kriminalitetsutsatte og Familievernkontoret deltok i 2023 for å informere om sine tilbud, og ansatte i VO-linjen fikk anledning til å stille spørsmål.

Gjensidig hospitering: Krisesentersekretariatet og Oslo Krisesenter har en gjensidig avtale om hospitering for alle ansatte i VO-linjen. I 2023 har ansatte ved Oslo Krisesenter hospitert hos VO-linjen i Krisesentersekretariatet, som del av opplæringen på chattetjenesten. To nyansatte ved Krisesentersekretariatet har hospitert på flere av avdelingene ved Oslo Krisesenter, hvor nyansatte har fått et innblikk i hvordan det er å jobbe direkte med personer utsatt for vold i nære relasjoner.

Fagmiljø: Ansatte i VO-linjen ved Oslo Krisesenter er en del av et større kompetansesenter, med et sterkt fagmiljø og nærhet til voldsfeltet. Ansatte i VO-linjen ved Krisesentersekretariatet er en del av Menneskerettighetshuset i Oslo, samlokalisert med blant annet Kvinnefronten og Mental Health and Human Rights Info, samt andre ideelle organisasjoner. Vårt felles fokus er å jobbe for likestilling, mot diskriminering og ivaretagelse av grunnleggende rettigheter.

VO-linjens ansatte ved Oslo Krisesenter: Ansatte ved Oslo Krisesenter får i kraft av avdelingen de jobber på ulike tilbud om faglig utvikling. For alle ansatte arrangeres det månedlige fagdager, flere av disse med ulike eksterne foredragsholdere. I 2023 innebar dette blant annet *Vold i nære relasjoner i et mangfoldsperspektiv* v/ Anja Bredal, *Vold og kontroll i trossamfunn* v/Hjelpekilden samt innlegg fra samarbeidspartnere som

ROSA, Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold og Norske Kvinners Sanitetsforening.

VO-linjens ansatte ved Krisesentersekretariatet: VO-linjens ansatte ved Krisesentersekretariatet deltar på konferanser og fagdager i regi av arbeidsplassen. I 2023 har VO-linjen gjennom Krisesentersekretariatet gitt innspill til både opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, og referansegruppen til voldtekstutvalget. Krisesentersekretariatet arrangerte i 2023 en fagdag, med innlegg av blant annet Margunn Bjørnholt, professor ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, og institutt for sosiologi, Universitetet i Bergen samt Anja Bredal, forsker ved Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMet.

Felles kurs og fagdager for alle i VO-linjen:

- *Seksuelle overgrep i barndommen* v/ Svein Øverland
- *Fagdag med RusInfo*
- *Fagdag for chattenettverket* v/ DigiUng
- *Voldskurs* på Oslo Krisesenter

Faglig satsningsområde i 2023

VO-linjen er en lavterskel, anonym hjelpelinje som mottar mange forskjellige henvendelser, også utenfor målgruppen. Siden oppstart av tjenesten har VO-linjen jobbet systematisk med hvordan vi møter personer utenfor målgruppen som tar kontakt gjentatte ganger. Vi gjør oss kontinuerlig erfaringer, og etterstreber å ha gode rutiner og felles strategier også i møte med personer utenfor målgruppen. Arbeidet i år har først og fremst handlet om å løfte dette i fellesskap, blant annet på fagdager og månedlige VO-treff.

I oktober var VO-linjen på fagdag hos RusInfo, en profesjonalisert lavterskel hjelpelinje, for å drøfte denne tematikken. RusInfo og VO-linjen tilbyr begge råd og veiledning anonymt over telefon og chat, men har ulike målgrupper. Det var spennende å høre RusInfo sine erfaringer, og vi lærte mye om hverandres brukergrupper – som også viste seg å være mer overlappende enn vi i utgangspunktet hadde trodd.

Seksuelle overgrep

Seksuelle overgrep har vært et satsningsområde i 2023. Da navnet *Vold- og overgrepslinjen* ble etablert i 2019, var det å forvente at overgrepsutsatte ville bli en stor del av målgruppen til VO-linjen. Ved åpning av chattetjenesten i 2021 økte antall henvendelser fra denne brukergruppen. Henvendelser om seksuelle overgrep rommer både seksuelle overgrep i barndommen, seksuelle grenseoverskridelser i nære relasjoner og seksuelle overgrep i parforhold eller andre nære relasjoner, både gjentatte ganger og enkelttilfeller. Med formål om å tilegne oss mer kompetanse om hvordan ansatte i VO-linjen bør møte denne brukergruppen – og særlig på chat – inviterte vi psykologspesialist Svein Øverland til å lede en fagdag om tematikken. Videre hadde vi en fagdag med *Nok. Oslo, senter mot incest og seksuelle overgrep*. Seksuelle overgrep, som vold i nære relasjoner, er fagfelt vi kontinuerlig holder oss faglig oppdatert på, for å kunne møte de som tar kontakt på en god måte.

VO-linjens chattetjeneste

Chattetjenesten er ikke lengre ny. Vi har gjort oss mange erfaringer siden oppstart, og har fortsatt å videreutvikle tjenesten. Et av tiltakene dette året var å kvalitetssikre chattetjenesten på Oslo Krisesenter. Chatten blir nå betjent av sosialkonsulenter som til daglig gir råd, veiledning og oppfølgingsamtaler til voldsutsatte ved Dagsenteret på Oslo Krisesenter. Sosialkonsulentene har i 2023 fått individuell faglig oppfølging, og har deltatt aktivt på de ulike kompetansehevende tiltakene, internt og eksternt.

Hei, her kan du chatte med oss direkte. Helt anonymt.

Foredragsvirksomhet

VO-linjen informerer om hjelpelinjen og vold i nære relasjoner for øvrig gjennom foredrag, kurs og opplæring.

I 2023 har VO-linjen avholdt foredrag og kurs på ulike arenaer.

I januar holdt VO-linjen foredrag på et seminar i regi av Bufdir og RVTS, for ansatte og ledere på Krisesentrene, sentrene mot incest og seksuelle overgrep (NOK/SMISO) og overgrepsmottakene. Temaet for seminaret var seksuell vold og overgrep.

I mai var VO-linjen på Kriminologikonferansen i regi av Universitetet i Oslo, og holdt foredrag om vold i nære relasjoner med perspektiver fra praksisfeltet.

Årlig er VO-linjen med Oslo Krisesenter til Erfaringskolen i Oslo, og holder kurs for elevene.

Videre har VO-linjen holdt kurs om vold i nære relasjoner for de frivillige i Skeiv Ungdom sin hjelpetelefon Ungdomstelefonen.

VO-linjen holdt også foredrag om hjelpelinjen, og vold i nære relasjoner for øvrig, i forbindelse med kommunekursene til Taushet tar liv, som i 2023 ble avholdt i Sunndal og Senja kommune.

VO-linjen på studietur til København

Mot slutten av 2023 fikk to representanter fra VO-linjen anledning til å dra på en kort studietur til København sammen med Dinutvei.no, der vi besøkte både Dansk Stalking Center³ og Mandecentret⁴. Våre danske kolleger på feltet informerte blant annet om hvordan de håndterer personforfølgelse i Danmark, hvordan lovverket fungerer for de som utsettes for vold i nære relasjoner, og forskjellene på et mannesenter og et krisesenter. I tillegg fortalte VO-linjen om vår rolle i det norske hjelpeapparatet, og hadde gode drøftinger rundt både likheter og forskjeller mellom voldsfeltet i Danmark og Norge.

³ Et liv uden stalking – Dansk Stalking Center

⁴ Forside – Mandecentret

Markedsføring og informasjonsarbeid

VO-linjen har siden oppstart hatt fokus på å bygge legitimitet og kjennskap til tjenesten gjennom markedsføring og informasjonsarbeid. Kontinuerlig synlighet er avgjørende for at mennesker som trenger VO-linjen vet om tilbudet og tar kontakt.

Volinjen.no

VO-linjen følger en designprofil utarbeidet i samråd med kommunikasjonsbyrået Hyper, som gjelder både for nettsiden og i sosiale medier (Facebook og Instagram).

VO-linjen fokuserer på en brukervennlig, relevant og håpefull nettside, hvor innholdet retter seg mot utsatte, pårørende og hjelpeapparatet. Blant annet har nettsiden informasjon om ulike former for vold, konsekvenser av vold og ofte stilte spørsmål.

VO-linjen jobber for å være et synlig handlingsalternativ for de som søker hjelp via Google. Målet er at volinjen.no skal ligge blant de øverste alternativene ved søk på: vold i nære relasjoner, hjelp for vold og lignende søkeord. For å oppnå dette arbeider vi kontinuerlig med søkemotoroptimalisering (SEO-analyse).

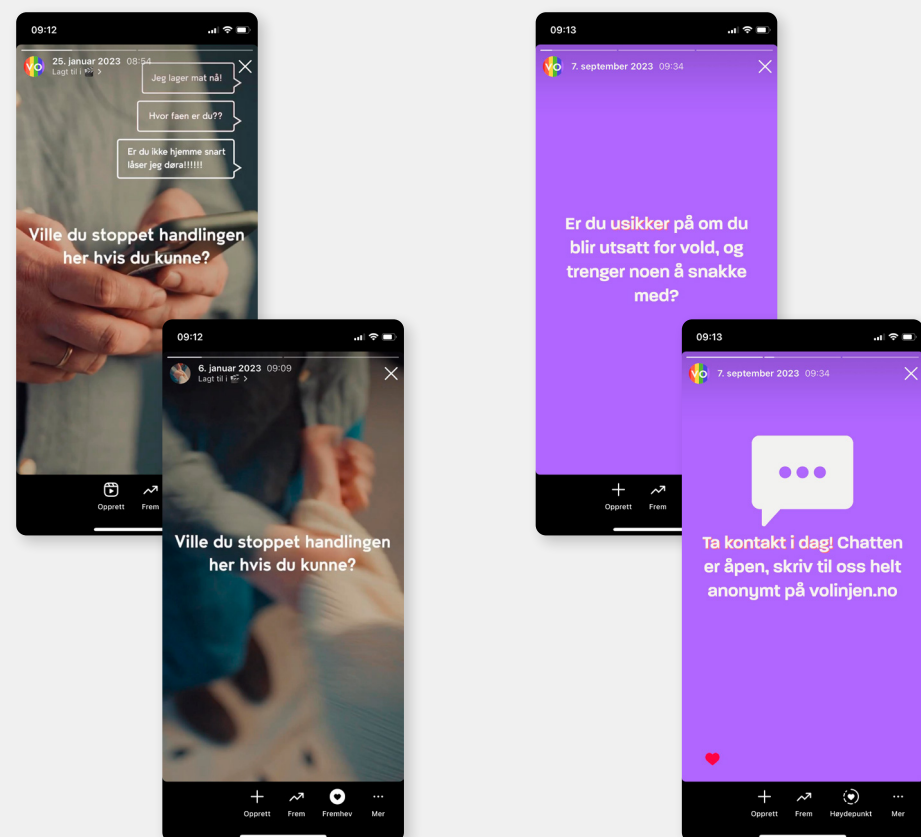
I 2022 jobbet VO-linjen systematisk med nettsiden og SEO-optimalisering, ved å publisere flere informasjonsartikler om vold i nære relasjoner. I 2023 har VO-linjen fulgt opp og oppdatert allerede publiserte artikler og sider på nettsiden. Artikkelen «Hva er vold» som forklarer de ulike formene for vold er oversatt til 11 språk, i tillegg ble informasjonslenker på de ulike språkene tilgjengelig i 2023.

Sosiale medier

Informasjonsarbeidet til VO-linjen er i stor grad knyttet til sosiale medier, og det postes jevnlig innlegg på Facebook og Instagram. I tillegg til organiske poster, er betalt markedsføring en viktig del av den digitale strategien.

Tall fra Ipsos Norge fra Q4 2023 ⁵, viser at 61% av befolkningen over 18 år bruker Facebook daglig. For Instagram er andelen 39%. Betalt markedsføring i nevnte kanaler gir dermed muligheten til å treffe en stor del av målgruppen.

Betalt markedsføring gir også mulighet til å segmentere, slik at VO-linjen effektivt kan rette innholdet mot utvalgte deler av målgruppen.

⁵ Ipsos SoMe-tracker Q2'23 – Ipsos

Synlighet

VO-linjen har også i 2023 prioritert å være synlig, med både betalte og organiske innlegg gjennom hele året. Mesteparten av innholdet var gjenbruk av tidligere kampanjer som retter seg mot ulike deler av målgruppen – med unntak av informasjonsfilmen laget i samarbeid med The Human Aspect.⁶

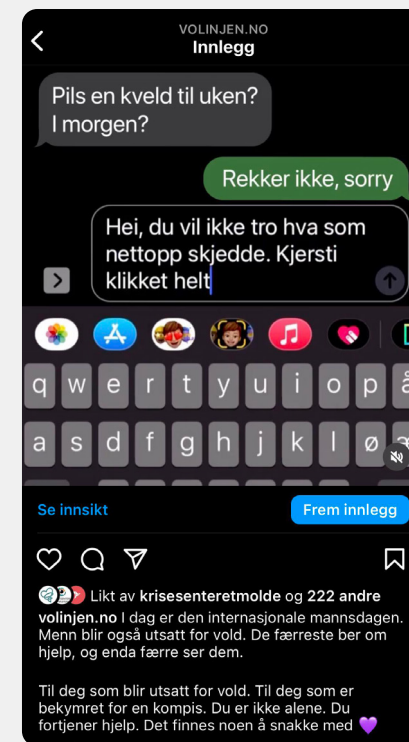
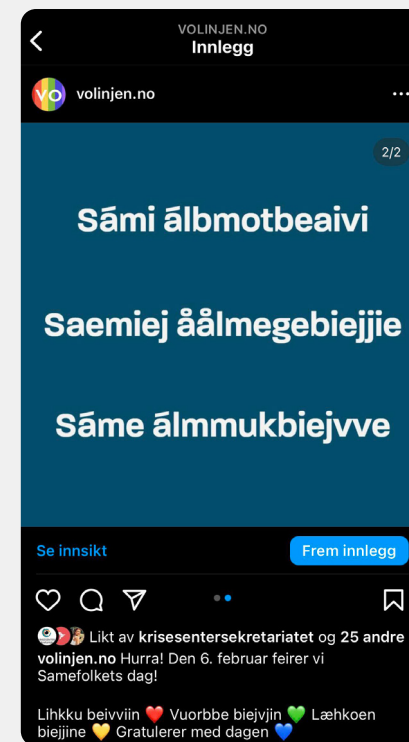
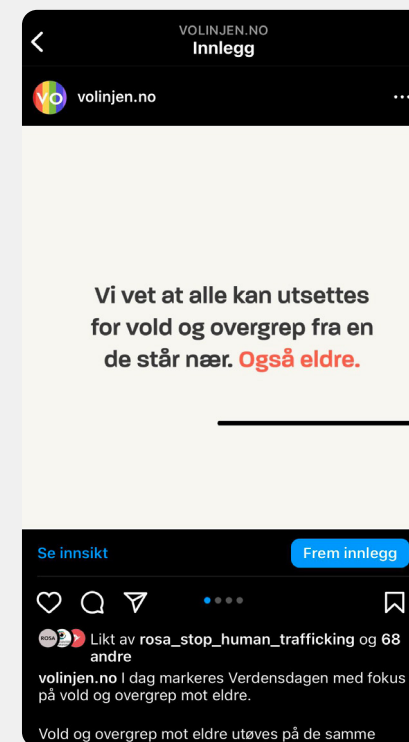
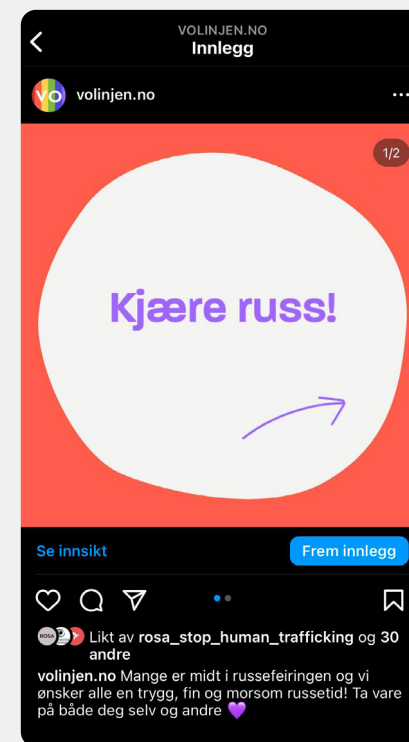
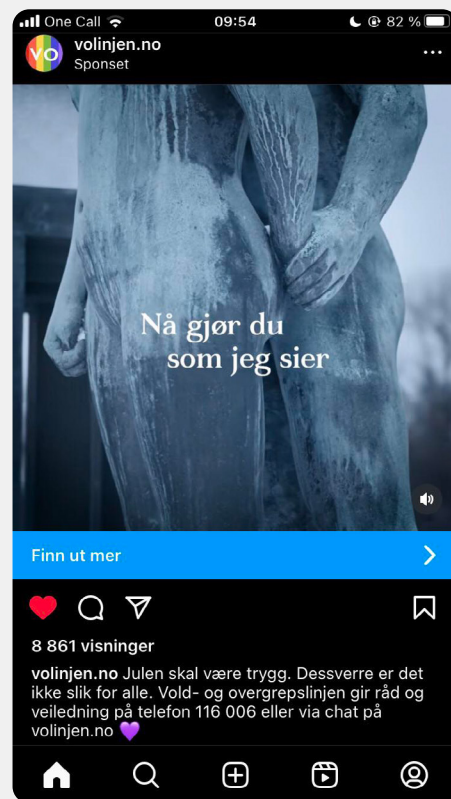
⁶ Om The Human Aspect – videointervjuer

Kampanjer for ulike målgrupper

På denne siden kan du se et utvalg av innlegg og kampanjer publisert av VO-linjen i året 2023. Vold i nære relasjoner kan ramme alle, og derfor er det viktig for oss å nå ut til alle. I løpet av året har VO-linjen hatt ulike kampanjer, med mål om å treffe ulike deler av befolkningen; menn, kvinner, personer med annen kjønnsidentitet, personer i samkjønnede forhold, personer i heterofile forhold, og personer i alle aldersgrupper.

Den landsdekkende kampanjen *Vigelandsparken* fra 2022 ble videreført i 2023, da den ga gode resultater, og engasjerte på en annen måte enn noe annet VO-linjen hadde gjort tidligere. Kunsten i Vigelandsparken representerer mennesker gjennom hele livsløpet. VO-linjen tolket utvalgte skulpturer i voldssammenheng, for å synliggjøre vold i nære relasjoner som et alvorlig samfunns- og folkehelseproblem.

Informasjonsmateriell

Som en del av markedsføringsstrategien har VO-linjen delt ut fysisk informasjonsmateriell. Informasjonspakken består av et handlenett, plakater, brosjyrer og klistremerker, og har i 2023 vært mulig å bestille helt kostnadsfritt av alle som ønsker å bidra til å spre ordet om VO-linjen slik at flere får vite hvor de kan få hjelp. Dette ble i 2023 markedsført via sosiale medier, med budskapet «Vil du hjelpe oss med å bekjempe vold i nære relasjoner?».

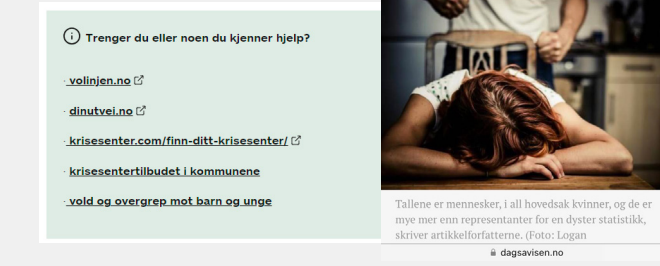
Tradisjonelle medier

VO-linjen har vært synlig i tradisjonelle medier gjennom året.

VO linjen publiserte to annonser i magasinet Vi over 60. I tillegg ble det publisert en debattartikkel i Dagsavisen i forbindelse med Kvinnedagen.

Det ble også publisert en artikkel i Dagbladet Helg sin kampanje om Verdensdagen for psykisk helse. Årets kampanje var en oppfordring til å gjøre våre viktigste møteplasser mer inkluderende. Artikkelen synliggjør viktigheten av at medmennesker kan utgjøre en stor forskjell for andre, og bidra til at flere som utsettes for vold blir sett, hørt og støttet.

VO-linjen ble gjennom året nevnt som et handlingsalternativ i nyhetsartikler som omhandler vold i nære relasjoner.

Podkast

I 2022 lyttet 16% av den norske befolkningen på podkast i løpet av en vanlig dag. Dette er en 12% økning fra 2020, og viser at podkast er et stadig voksende medium⁷.

Gjennom podkast som medium har VO-linjen anledning til å informere om tjenesten rett i øret til lytterne. VO-linjen har vært synlig i en rekke podkaster i 2023. Alle episodene kan lyttes til i både Spotify og Apple Podcast-appen.

Vi tror deg

I januar gjestet VO-linjen podkasten «Vi tror deg» som er en podkast om vold og overgrep. Podkasten er tilknyttet stiftelsen med samme navn, og er av og med grunnleggeren June Holm.

I episoden snakker leder for VO-linjen om blant annet de ulike voldsformene, normale reaksjoner etter vold, og konsekvenser av å ha levd med vold, i tillegg til å informere om tjenesten.

Relasjonspodden

I 2023 hadde VO-linjen et samarbeid med Relasjonspodden, med Dora Thorhallsdottir og Kjersti Idem. Relasjonspodden gir tips om hvordan du kan få det bedre med deg selv, og svarer på små og store relasjonsutfordringer fra lytterne.

I mai og september hadde VO-linjen en informasjonskampanje i podkasten Relasjonspodden. Gjennom Dora og Kjersti får lytterne informasjon om VO-linjen som tjeneste. De ulike voldsformene, normale reaksjoner hos voldsutsatte og informasjon om hvor man kan søke hjelp var blant temaene Dora og Kjersti tok opp. Videre henviser de til VO-linjen ved spørsmål om vold i nære relasjoner. Det var totalt 167 157 avspillinger av budskapet om VO-linjen.

Det perfekte offeret

I desember gjestet VO-linjen podkasten «Det perfekte offeret» med Therese Sørenes, som har startet podkasten på grunnlag av hennes egenerfaring. I episoden snakket leder for VO-linjen om tjenesten og arbeidet til VO-linjen.

⁷ Norsk Mediebarometer 2022, Statistisk Sentralbyrå

Statistikk sosiale medier

VO-linjen holder oversikt over blant annet antall følgere, antall innlegg, eksponering og rekkevidde i sosiale medier. Arbeidet brukes for å kartlegge hvordan sosiale medier kan virke inn på antall henvendelser, og innholdet i disse. Det er også nyttig å vite hvilke innlegg som engasjerer og gir bred respons.

Per 31.12.2023

2908 følgere på
Facebook

2582 følgere på
Instagram

90 % kvinner på begge kanaler

64 innlegg på
Facebook

61 innlegg på
Instagram

199 stories på
Instagram

Tilsvaret er litt over ett innlegg i uken på de respektive plattformene

Samarbeidsprosjekter

VO-linjen og The Body Shop

I 2023 ble VO-linjen valgt ut av The Body Shop som årets samarbeidspartner. Siden oppstart har The Body Shop jobbet for å bidra til positiv endring i samfunnet, med ulike kampanjer sammen med samfunnsaktører som Din Utvei, Regnbuetelefonen og Pårørendesenteret.

Våren 2023 ble omfangsundersøkelsen av vold og overgrep i den norske befolkningen publisert⁸. Funnene er alvorlige; blant annet viste undersøkelsen at 1 av 5 kvinner i Norge har blitt utsatt for seksuelle overgrep. Funnene i overnevnte undersøkelse fikk The Body Shop til å reagere, hvilket resulterte i et samarbeid med VO-linjen med fokus på seksuell vold.

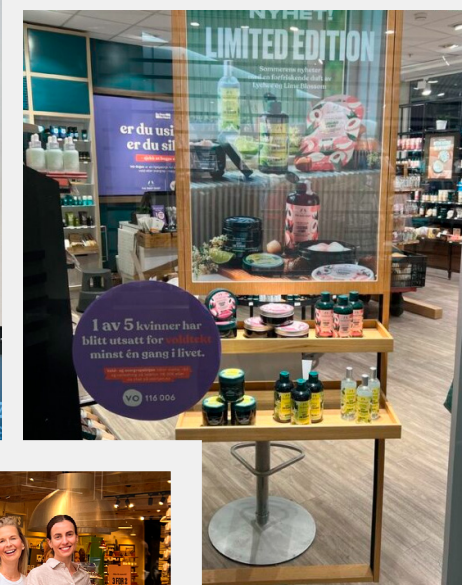
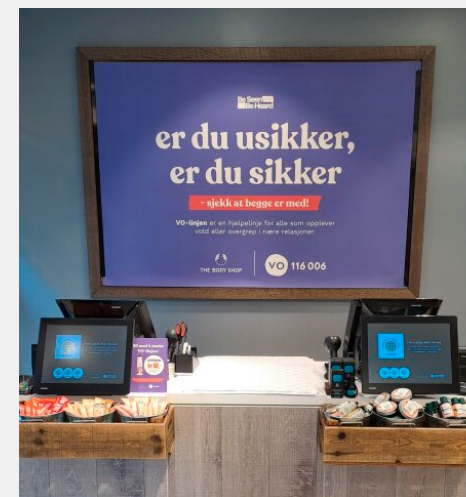
Sammen med The Body Shop utformet VO-linjen informasjonsmateriell om seksuell vold, som var synlig i The Body Shop sine 47 butikker fra juni til august i 2023. The Body Shop solgte også sin bestselgende håndkrem i samme tidsperiode, og deler av beløpet ble donert til VO-linjen.

I tillegg ønsket The Body Shop å bidra til å samle inn underskrifter for en samtykkelov som tydeliggjør at sex uten samtykke er voldtekt. I samarbeid med Samtykkealliansen⁹ og Amnesty¹⁰ ble det opprettet en underskriftskampanje. The Body Shop bidro til å samle inn underskrifter med synlighet på egen nettside, i deres butikker og på sosiale medier.

⁸ Omfangsundersøkelse om vold i nære relasjoner 2023 – Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

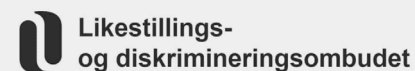
⁹ Samtykkealliansen er et nettverk av organisasjoner som krever at Norges straffelov endres slik at den fastslår at seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. Samtykkealliansen er partipolitisk uavhengig, og inkluderer av den grunn verken politiske partier eller ungdomspartier. Krisesentersekretariatet er en av flere organisasjoner, som er medlem i alliansen.

¹⁰ Amnesty International er en internasjonal bevegelse og organisasjon som jobber for frihet, likeverd og rettferdighet for alle mennesker. Amnesty er en av flere organisasjoner, som er medlem i samtykkealliansen.

Likestillings- og diskrimineringsombudet: Taushet tar liv

Krisesentersekretariatet har siden 2014 mottatt midler til det årlige prosjektet Taushet tar liv, i samarbeid med Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO).

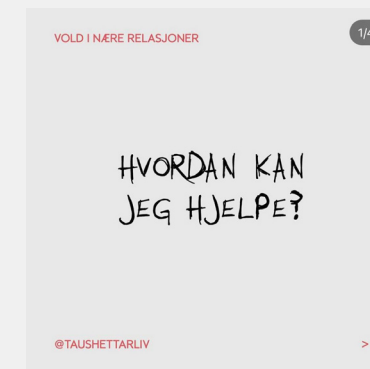
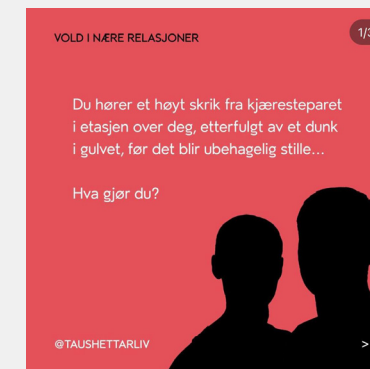
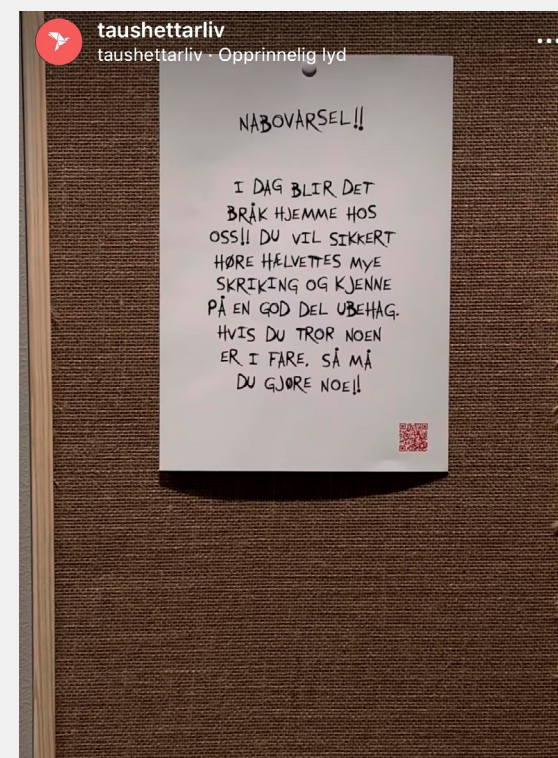

Hovedformålet med Taushet tar liv er å formidle kunnskap om vold i nære relasjoner, for bedre å kunne forebygge og bekjempe vold og forhindre partnerdrap.

Taushet tar liv sin årlige kampanje gjennomføres i forbindelse med den internasjonale 16-dagerskampanjen mot kjønnsbasert vold i perioden 25. november til 10. desember. Taushet tar liv har i 2023 avholdt to kommunekurs, i Senja og i Sunndal, med det formål å øke kunnskapen om vold i nære relasjoner i kommunene, og tilrettelegging for samhandling på tvers i hjelpeapparatet.

Taushet tar liv er finansiert av Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging (Justis og beredskapsdepartementet). Arbeidsgruppen består av representanter fra Likestillings- og diskrimineringsombudet, Krisesentersekretariatet og VO-linjen, hvorav VO-linjen siden 2021 har vært prosjektleder.

Kampanje 2023

Årets Taushet tar liv-kampanje var en fornyet #naboplikt-kampanje i sosiale medier, og hadde som mål å øke bevisstheten om at vold kan skje overalt, også i ditt nabolag. Med denne kampanjen ønsket vi å bistå med konkret informasjon, men også relasjonelle verktøy til alle som mistenker at noen rundt dem utsettes for vold i nære relasjoner.

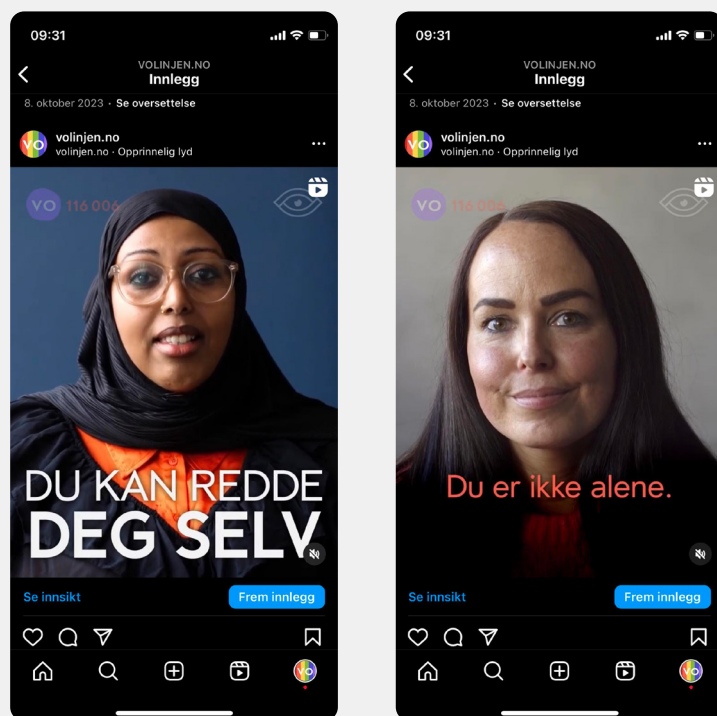
Taushet tar liv sendte også ut 20 plakater med informasjonsskriv til alle krisesentrene i landet, med en oppfordring om å henge opp plakater i nabolaget. Plakatene hadde en QR-kode som førte den nysgjerrige leser videre til taushettarliv.no, hvor man kunne lese mer om vold i nære relasjoner, hjelpetilbud og varslingsalternativer. Kampanjen fikk mye oppmerksomhet i sosiale medier, og både enkeltpersoner og organisasjoner engasjerte seg og delte innholdet.

The Human Aspect

1. oktober markerte VO-linjen 4 år – med 12 368 henvendelser. I forbindelse med dette ønsket VO-linjen å lage en ny kampanje, som formidlet at voldsutsatte er mer enn volden de utsettes for.

Vonde erfaringer setter sine spor, og det er ingen enkel sak å sette ord på det usagte. I samarbeid med The Human Aspect¹¹, en stiftelse som jobber for å synliggjøre menneskelige erfaringer gjennom videointervjuer, videreformidlet VO-linjen historien til modige mennesker som selv har blitt utsatt for vold og overgrep. VO-linjen håper denne videoen kan bidra til at flere som har behov for det, tar kontakt.

Samarbeidet med The Human Aspect resulterte i en video delt i sosiale medier. Videoen fikk 12 753 avspillinger, og nådde nesten 10 000 unike kontoer, der majoriteten var brukere som ikke følger VO-linjen.

¹¹ The Human Aspect

Disclosure

Disclosure¹² er et forskningsprosjekt som utføres av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Sammen med Alarmtelefonen for Barn og Unge og RISK er VO-linjen samarbeidspartner i dette prosjektet. Disclosure hadde sin oppstart i 2023, og vil avsluttes i 2027.

Disclosure-prosjektet skal undersøke hvilke forhold som fremmer og hindrer avdekking av vold og overgrep gjennom livsløpet. Selv om mange opplever vold og seksuelle overgrep i løpet av livet, er det relativt få som forteller om dette til andre. For å forebygge og gi riktig oppfølging til de som utsettes for vold og overgrep i nære relasjoner, er det viktig at både hjelpeinstanser og pårørende får vite om volden. Å få et bedre kunnskapsgrunnlag om hva som legger til rette for eller hindrer at noen forteller om volden de har opplevd, vil kunne bidra til dette. I tillegg vil Disclosure undersøke om det er noen grupper som opplever flere hindringer enn andre.

VO-linjens rolle i prosjektet er å bistå med anonymisert data. Gjennom statistikkføring av chat- og telefonsamtaler sitter VO-linjen på unik innsikt i hvem som tar kontakt, hva de forteller om, hvordan de blir møtt og hvilke råd de får. Som en del av forberedelsene til prosjektet har vi revidert rutinene våre for statistikkføring, for å sikre at VO-linjens data også har til hensikt å besvare forskningsprosjektets problemstilling.

Forskningsprosjektet Disclosure er finansiert av Forskningsrådet.

NASJONALT KUNNSKAPSSENTER OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS

¹² Disclosure – Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

Statistikk

Registrering av antall henvendelser på telefon

Alle innkommende telefonsamtaler anonymiseres og registreres hos Telenor. VO-linjen henter hver måned ut antall anrop, tidspunkt for anrop, telefonsamtalens lengde og hvor mange telefonsamtaler som er besvart. Dette gjennomgås månedlig for å ha oversikt over henvendelsene, og å kvalitetssikre tjenesten.

Registrering av antall henvendelser på chat

Alle innkommende chattesamtaler anonymiseres og registreres hos Edialog24. Månedlig mottar VO-linjen informasjon om antall chattesamtaler, samt tidspunkt for oppstart og avsluttet samtale.

Registrering av innholdet i samtalen på telefon og chat

Informasjon om samtalen registreres i et eget Google-skjema, som utfylles på bakgrunn av en skjønnsmessig vurdering fra den ansatte. Av den grunn vil ikke alltid alle spørsmål i registreringsskjemaet besvares.

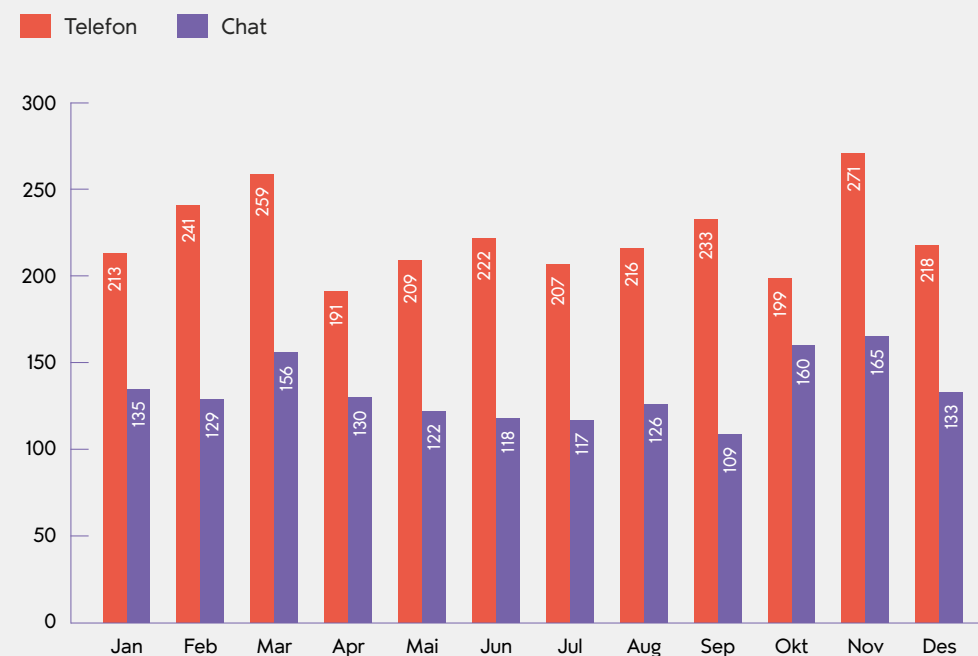
VO-linjen har ett registreringsskjema for chat, og ett for telefon.

For VO-linjen har det vært viktig å registrere informasjon om samtalens innhold for å få et bilde av hvem som benytter seg av tjenesten, hvilken situasjon de befinner seg i og hvilken hjelp de har behov for/ønsker. Dette er nyttig informasjon i arbeidet med markedsføring og synliggjøring av tjenesten: hvem nås av VO-linjen og hvem nås i mindre grad? Informasjonen er også verdifull for å kunne utvikle og forbedre tjenesten – gjennom blant annet kompetansehevende tiltak og opplæring. Registreringen gir i tillegg VO-linjen informasjon om situasjonen til voldsutsatte, pårørende og hjelpeapparatet, som igjen danner grunnlag for et unikt innsyn i voldsbildet i Norge.

4279

Totale antall henvendelser

Antall henvendelser fordelt på måned

Telefon

15 min

Gjennomsnittlig samtale tid

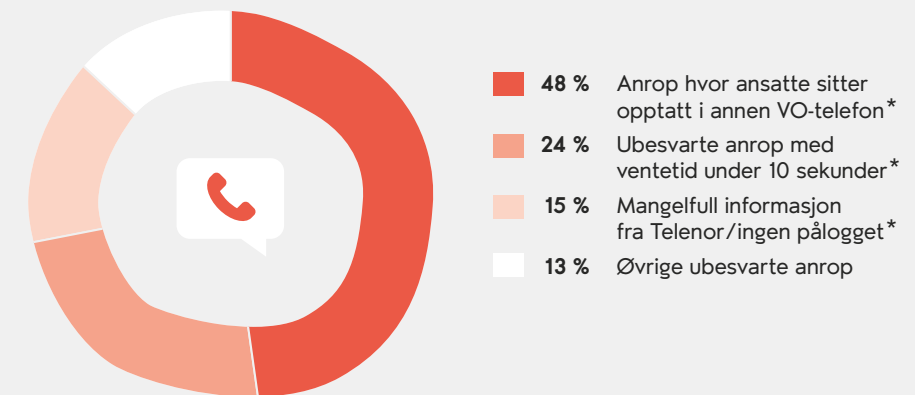
86 %

Svarprosent

Ubesvarte henvendelser

Telefon

VO-linjen har som mål å besvare alle innkommende anrop. Ubesvarte anrop gjennomgås månedlig, for å få oversikt over årsak og årsakssammenheng, for igjen å kunne forbedre VO-linjens svarprosent. De ubesvarte anropene beskrives nedenfor.

*VO-linjen har siden oppstart sett en økning i antall henvendelser, som har resultert i at VO-linjen tidvis opplever at flere ringer på samme tid. Samtalene vil da legge seg i et køsystem. Likevel er det mange som legger på før det blir deres tur, og anropet blir dermed registrert som ubesvart.

*Det å søke hjelp for vold eller overgrep i nære relasjoner kan for mange oppleves krevende og skamfullt. Det kan derfor forekomme at innringere trekker seg og legger på etter få sekunder. Det fremkommer i rapporten til NKVTS (2016) at 20% av innringerne til *Kvinnofridslinjen* la på før det hadde gått 10 sekunder, det første året hjelpelinjen var i drift.

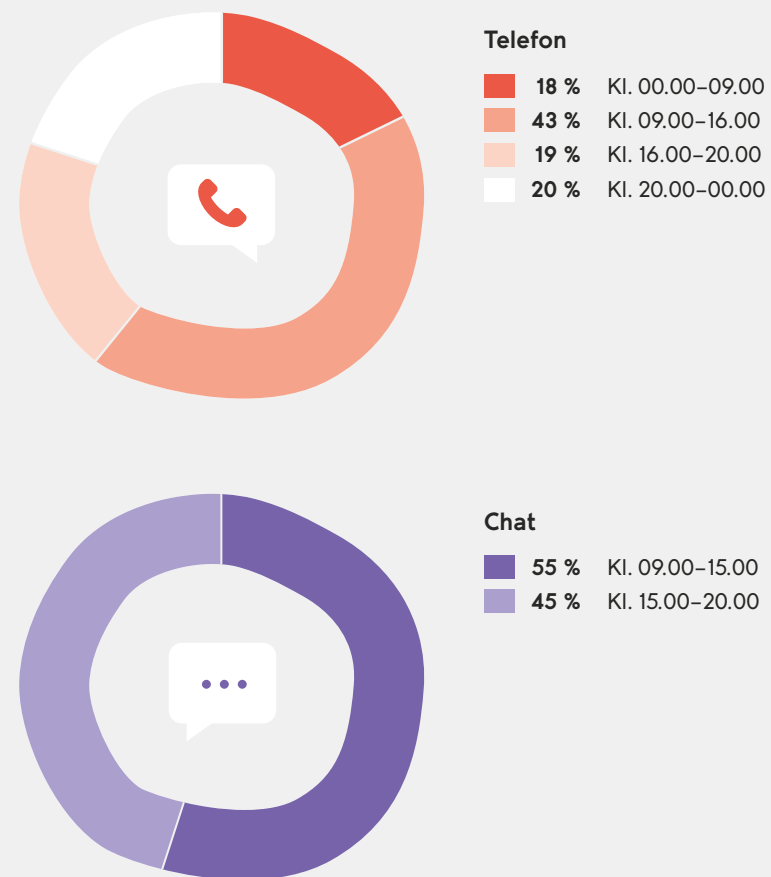
*48 av de 55 ubesvarte anropene under *mangelfull informasjon fra Telenor/ingen pålogget* er ett enkelt avvik og skyldes menneskelig feil.

Chat

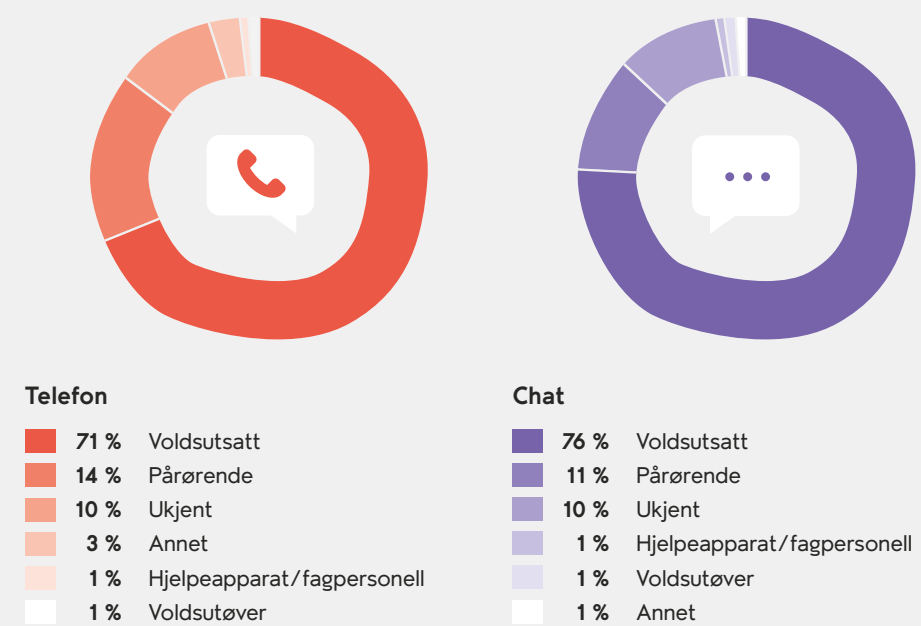
Det er ikke mulig for VO-linjen å innhente oversikt over ubesvarte chatter.

Chatteleverandør Edialog24 har ikke mulighet til å hente ut denne informasjonen i deres systemer. VO-linjen antar at antallet ubesvarte chatter ikke er stort, da det til enhver tid er minimum én ansatt som har chatteprogrammet aktivt på sin PC innenfor åpningstidene.

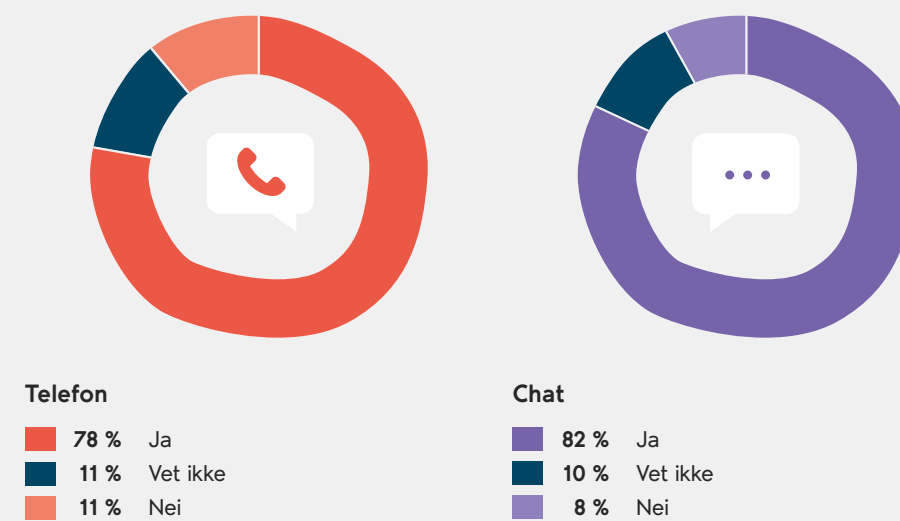
Henvelselser fordelt på døgnet

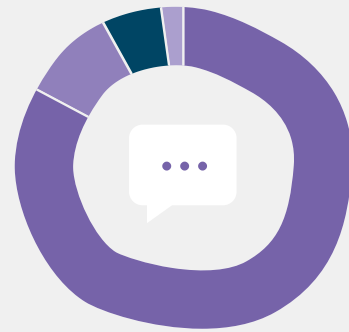
Innholdet i samtalene på telefon og chat: Hvem ringte/skrev inn?

Var innringer/innskriver i målgruppen?

Kjønn

Telefon

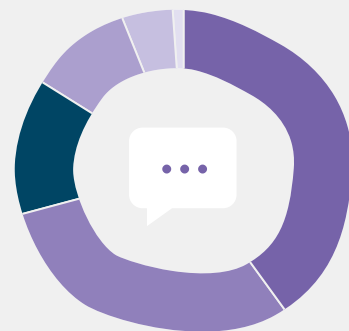
- 81 % Kvinne
- 17 % Mann
- 2 % Vet ikke
- 0 % Annen kjønnsidentitet*

Chat

- 83 % Kvinne
- 9 % Mann
- 6 % Vet ikke
- 2 % Annen kjønnsidentitet*

*Annen kjønnsidentitet registreres kun i de tilfellene hvor innringer/innskriver forteller om dette i samtalen. Derfor blir tallet lavt, og antagelig lavere enn det er i virkeligheten.

Alder

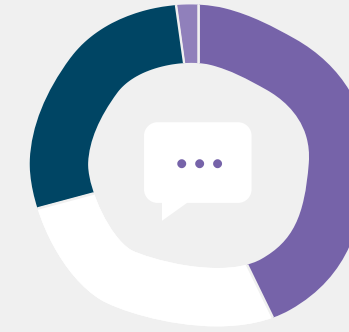
Telefon

- 54 % Vet ikke
- 16 % 31-40 år
- 14 % 18-30 år
- 11 % 41-60 år
- 4 % Over 60 år
- 1 % Under 18 år

Chat

- 40 % 18-30 år
- 31 % 31-40 år
- 13 % Vet ikke
- 10 % 41-60 år
- 5 % Under 18 år
- 1 % Over 60 år

Ved vold i parforhold

Telefon

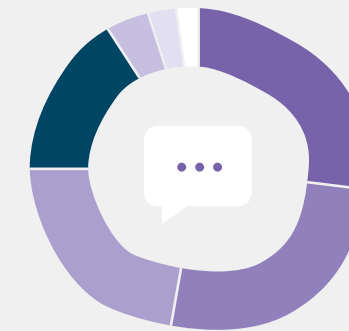
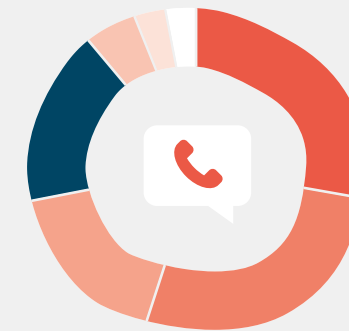
- 55 % Heterofilt parforhold
- 31 % Ikke relevant
- 12 % Vet ikke
- 2 % Samkjønnet parforhold*

Chat

- 43 % Heterofilt parforhold
- 28 % Ikke relevant
- 27 % Vet ikke
- 2 % Samkjønnet parforhold*

*Vold i samkjønnet parforhold registreres kun i de tilfellene hvor innringer/innskriver forteller om dette i samtalen. Derfor blir tallet lavt, og antagelig lavere enn det er i virkeligheten.

Former for vold

Telefon

- 28 % Psykisk
- 27 % Fysisk og psykisk
- 17 % Seksuell
- 17 % Vet ikke/ikke relevant
- 5 % Materiell
- 3 % Digital
- 3 % Økonomisk

Chat

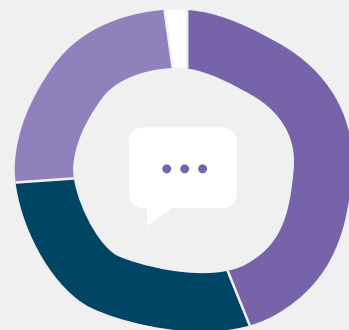
- 27 % Psykisk
- 26 % Fysisk og psykisk
- 22 % Seksuell
- 16 % Vet ikke/ikke relevant
- 4 % Materiell
- 3 % Digital
- 2 % Økonomisk

Første kontakt med hjelpeapparatet?

Telefon

60 %	Nei
20 %	Ja
18 %	Vet ikke
2 %	Ikke relevant

Chat

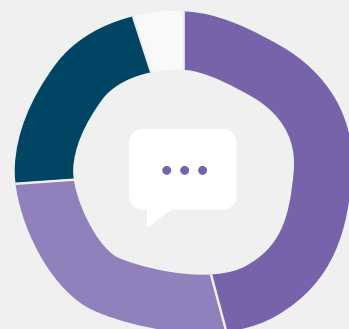
44 %	Nei
30 %	Vet ikke
24 %	Ja
2 %	Ikke relevant

Pågående vold?

Telefon

44 %	Ja
34 %	Nei
13 %	Vet ikke
9 %	Ikke relevant

Chat

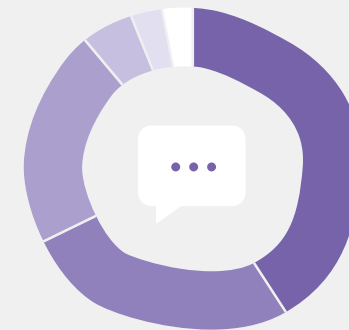
46 %	Ja
28 %	Nei
21 %	Vet ikke
5 %	Ikke relevant

Hvilken hjelp etterspørres?

Telefon

38 %	Samtale
35 %	Råd og veiledning
19 %	Informasjon om hjelpeapparat
3 %	Akutt hjelp
3 %	Ukjent
2 %	Ikke relevant

Chat

41 %	Råd og veiledning
27 %	Samtale
21 %	Informasjon om hjelpeapparat
5 %	Ukjent
3 %	Akutt hjelp
3 %	Ikke relevant

Hvilke forslag til hjelpetiltak er gitt?

På telefontjenesten ble det i størst grad henvist til krisesenter, politi, støttesenteret for kriminalitetsutsatte, psykologbistand og fastlege i 2023. På chattetjenesten ble det også i størst grad henvist til disse hjelpetiltakene, i tillegg til NOK-senter for incest og seksuelle overgrep – og overgrepsmottaket.

Oppsummering av samtalen, beskrevet av ansatte i VO-linjen

Alle ansatte fyller ut et registreringsskjema etter samtalen. Størstedelen av registreringsskjemaet består av lukkede spørsmål med faste forhåndsdefinerte svaralternativer. I registreringsskjemaet bes den ansatte å gi en oppsummering av hva samtalen handlet om, slik den ansatte oppfattet det. Svaret på dette spørsmålet fylles ut i fritekst, og hva den ansatte legger vekt på og beskriver, er ulikt. Fritekstene ble gjennomgått med mål om å fortelle noe mer om henvendelsene enn det de forhåndsbestemte svaralternativene gir anledning til. På bakgrunn av det har beskrivelsene fra dette spørsmålet blitt plassert i kategorier. Kategoriene har i sin tur blitt laget om til en ordsky, som danner et mer beskrivende, men begrenset, bilde av hvordan ansatte oppsummerer samtaler på VO-linjen.

Telefon

Utsatt for gjentatt vold eller overgrep i flere nære relasjoner Pårørende ønsker samtale og informasjon om avverge
 Pågående voldshendelser i samtale med VO-linjen Ønsker å bryte ut av en voldelig relasjon
 Voldsutsatt er usikker på om det er vold Dårlig opplevelse med hjelpeapparatet
Barnefordeling med voldsutøver Støttesamtale
 Fortsettelsesvold Reaksjoner og ettervirkninger av vold og overgrep
Informasjon og samtale om hjelpeapparatet
 Informasjon og samtale knyttet til anmeldelse, politi og beskyttelsestiltak
 Støttesamtale med pårørende av voldsutsatt Seksuelle overgrep i voksen alder
 Stabiliseringssamtale Traumer Støtte til å stå i bruddet Seksuelle overgrep i barndommen
 Fagperson som ønsker drøftingssamtale om vold Tar kontakt i forbindelse med nylig voldshendelse
 Foreldre som utsettes for vold av sine barn Retraumatisering #metoo Voldsutsatt og innleggelse

Chat

Tar kontakt i forbindelse med nylig voldshendelse Stabiliseringssamtale
 Barnefordeling med voldsutøver Fortsettelsesvold Traumer
Støttesamtale Seksuelle overgrep i barndommen
Informasjon og samtale om hjelpeapparatet
Voldsutsatt er usikker på om det er vold
Reaksjoner og ettervirkninger av vold og overgrep
 Seksuelle overgrep i voksen alder Ønsker å bryte ut av voldelig relasjon
 Støttesamtale med pårørende av voldsutsatt Støtte til å stå i bruddet
 Informasjon og samtale knyttet til anmeldelse, politi og beskyttelsestiltak
 Utsatt for gjentatt vold og overgrep i flere nære relasjoner Dårlig opplevelse med hjelpeapparatet
 Voldsutsatt og innleggelse Pårørende ønsker samtale og informasjon om avverge

Tilbakemeldinger på chattetjenesten

Ved bruk av VO-linjens chattetjeneste kan innskriver gi en tilbakemelding på samtalen. Etter samtalen avsluttes åpnes det automatisk et anonymisert tilbakemeldingsskjema. Der kan innskriver rangere samtalen fra én til ti, hvorav én er «svært dårlig» og ti er «svært bra», i tillegg til å skrive en kommentar. Tilbakemeldingsskjemaet ble utarbeidet på bakgrunn av at VO-linjen er opptatt av å stadig kunne forbedre og utvikle seg som tjeneste. Tilbakemeldinger fra innskrivere kan være med på å sikre at VO-linjen gir den hjelpen som tjenesten er ment å gi.

Gjennomsnittet av tilbakemeldingene i 2023:

8,5 av 10

Utdrag tilbakemeldinger:

«Det var fint (og ubehagelig) og få noen **nye perspektiver** inn. Og selv om jeg fikk ganske dårlig samvittighet, hjelper det at det er anonymt.»

«Fortsett med dette viktige arbeidet. Jeg ble møtt på en svært god måte og kom **styrket** ut av samtalen.»

«Godt å bli møtt med **anerkjennelse** og respekt, når det stormer som verst.»

«Dyktig person jeg snakket med, fint at dere har tid til samtaler og gir **god hjelp**.»

«Dette er det første stedet hvor jeg føler meg hørt av noen **uten fordommer**. Takk.»

«Godt med **veiledning** og råd når man står på utsiden og ser inn.»

«Personen jeg chatta med var **profesjonell!** Det hjalp... Det tekniske var ikke helt på topp. Hakka litt, og jeg slet med å navigere i samtalen.»

«Veldig godt med en tjeneste der jeg **slapp å snakke**. Jeg er autistisk og sliter med munnspråk av og til.»

«Jeg ble møtt med forståelse. Jeg fikk god støtte! Personen jeg chatta med var en **god sparringspartner!**»

«Godt å få være anonym, og uvurderlig å få **drøftet egen situasjon** med et flott medmenneske.»

«Fortsett med jobben dere gjør. **Tusen takk!**»

Kildeliste/fotnoter:

¹ Hvordan få flere til å fortelle om vold og overgrep? - Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress
<https://www.nkvts.no/aktuelt/hvordan-fa-flere-til-a-fortelle-om-vold-og-overgrep/>

² § 196.Plikt til å avverge et straffbart forhold – Lovdata
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28/KAPITTEL_2-5#KAPITTEL_2-5

³ Dansk Stalking Center
<https://danskstalkingcenter.dk/>

⁴ Mandecenteret Danmark
<https://mandecentret.dk/>

⁵ Ipsos Norge: sosiale medier tracker Q2 2023
<https://www.ipsos.com/nb-no/ipsos-some-tracker-q223>

⁶ Om The Human Aspect – videointervjuer
<https://www.info.thehumanaspect.com/>

⁷ Norsk Mediebarometer 2022, Statistisk Sentralbyrå
<https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/tids-og-mediebruk/artikler/norsk-mediebarometer-2022>

⁸ Omfangsundersøkelsen om vold i nære relasjoner 2023 – Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress
<https://www.nkvts.no/prosjekt/epidemiologi-omfangsundersokelsen-om-vold-i-naere-relasjoner-trygghet-vold-og-livskvalitet-i-norge/>

⁹ Om Samtykkealliansen
<https://samtykkelov.no/om-oss>

¹⁰ Om Amnesty
<https://amnesty.no/vart-arbeid>

¹¹ Om The Human Aspect – videointervjuer
<https://www.info.thehumanaspect.com/>

¹² Forskningsprosjektet Disclosure, Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress
<https://www.nkvts.no/prosjekt/disclosure/>

Det er alltid hjelp å få.

Årsrapport 2023: Vold- og overgrepslinjen